

III

(Euroopan unionista tehtyä sopimusta soveltamalla annetut säädökset)

EUROOPAN UNIONISTA TEHDYN SOPIMUKSEN VI OSASTOA SOVELTAMALLA ANNETUT SÄÄDÖKSET

NEUVOSTON PUITEPÄÄTÖS 2008/675/YOS,

tehty 24 päivänä heinäkuuta 2008,

Euroopan unionin jäsenvaltioissa annettujen tuomioiden huomioon ottamisesta uudessa rikosprosessissa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 31 artiklan ja 34 artiklan 2 kohdan b alakohdan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon ⁽¹⁾,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan unioni on asettanut tavoitteekseen pitää yllä ja kehittää vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta. Tavoitteen saavuttamisen edellytyksenä on, että jäsenvaltioissa annettuja tuomioita koskevat tiedot voidaan ottaa huomioon tuomion antaneen jäsenvaltion ulkopuolella uusien rikosten ehkäisemiseksi ja uudessa rikosprosessissa.

(2) Tampereella kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmien mukaisesti neuvosto hyväksyi 29 päivänä marraskuuta 2000 toimenpideohjelman rikosoikeudellisten päätösten vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen täytäntöönpanemiseksi ⁽²⁾, jonka mukaan olisi hyväksyttävä ”yksi tai useampia välineitä, joilla vakiinnutetaan periaate siitä, että jäsenvaltion tuomioistuimen on voitava ottaa huomioon muissa jäsenvaltioissa annetut lopulliset rikos tuomiot arvioidessaan rikoksentehtäjän rikoshistoriaa, todetessaan mahdolliset uusimistapaukset ja määrittäessään sovellettavat rangaistuksen tyypit ja täytäntöönpanon nettelyt”.

(3) Tämän puitepäätöksen tarkoituksena on asettaa jäsenvaltioille vähimmäisvelvoite ottaa huomioon toisessa jäsenvaltiossa annetut tuomiot. Näin ollen tällä puitepäätöksellä ei estetä jäsenvaltioita ottamasta huomioon, oman lainsäädäntönsä mukaisesti ja kun niillä on käytössään tietoja asiasta, esimerkiksi sellaisen hallintoviranomaisen lopullisia päätöksiä, jonka päätös voidaan saattaa rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen tutkittavaksi, henkilön toteamisesta syylliseksi rikokseen tai tekoon, joka on kansallisen lainsäädännön nojalla lainrikkomuksena rangaistava teko.

(4) Jotkin jäsenvaltiot liittävät vaikutuksia toisessa jäsenvaltiossa annettuun rikostuomioon, kun taas toiset ottavat huomioon vain niiden omien tuomioistuinten antamat tuomiot.

(5) Olisi vahvistettava periaate, jonka mukaan muissa jäsenvaltioissa annetuilla tuomioilla olisi oltava vastaavat vaikutukset kuin jäsenvaltioiden omien tuomioistuinten kansallisen lainsäädännön mukaisesti antamalla tuomioilla riippumatta siitä, ovatko vaikutukset kansallisen lainsäädännön mukaan tosiseikkoja taikka prosessioikeudellisia tai aineellisoikeudellisia seikkoja. Tämän puitepäätöksen tarkoituksena ei kuitenkaan ole yhdenmukaistaa vaikutuksia, joita aiempien tuomioiden olemassaololla on kansallisen lainsäädännön mukaan, ja toisessa jäsenvaltiossa annetut aiemmat tuomiot on otettava huomioon ainoastaan siinä määrin, kuin aiemmat kansalliset tuomiot otetaan kansallisen lainsäädännön mukaan huomioon.

(6) Muista välineistä poiketen tämän puitepäätöksen tarkoituksena ei ole yhdessä jäsenvaltiossa annettujen tuomioistuinten päätösten täytäntöönpano muissa jäsenvaltioissa, vaan sen mahdollistaminen, että yhdessä jäsenvaltiossa annetulla aiemmalla tuomiolla voi olla vaikutuksia toisessa jäsenvaltiossa meneillään olevassa uudessa rikosprosessissa edellyttäen, että aiemmilla kansallisilla tuomioilla on tällaisia vaikutuksia kyseisen toisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan.

⁽¹⁾ Lausunto annettu 27. syyskuuta 2006 (ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽²⁾ EYVL C 12, 15.1.2001, s. 10.

- Sen vuoksi tässä puitepäätöksessä ei velvoiteta ottamaan huomioon tällaisia aiempia tuomioita esimerkiksi tapauksissa, joissa sovellettavien välineiden nojalla saadut tiedot ovat riittämättömiä tai joissa kansallinen tuomio ei olisi ollut mahdollinen teosta, josta aiempi tuomio on annettu, tai joissa aiemmin määrättyä seuraamusta ei tunneta kansallisessa oikeusjärjestelmässä.
- (7) Toisessa jäsenvaltiossa annetulla tuomiolla olisi oltava vastaavat vaikutukset kuin kansallisen tuomioistuimen antamalla tuomiolla niin rikosoikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa, itse rikosoikeudenkäynnissä kuin tuomion täytäntöönpanovaiheessa.
- (8) Jos jossain jäsenvaltiossa meneillään olevassa rikosprosessissa on saatavilla tietoja toisessa jäsenvaltiossa annetusta aiemmasta tuomiosta, olisi mahdollisuuksien mukaan pyrittävä välttämään asianomaisen henkilön kohtelua epäedullisemmin kuin jos aiempi tuomio olisi ollut kansallinen tuomio.
- (9) Puitepäätöksen 3 artiklan 5 kohta olisi tulkittava, muun muassa johdanto-osan 8 kappaleen mukaisesti, siten, että jos kansallinen tuomioistuin katsoo uudessa rikosprosessissa otettuaan huomioon toisessa jäsenvaltiossa määrätyn aiemman tuomion, että tietyn asteisen rangaistuksen määrääminen kansallisen lainsäädännön asettamissa rajoissa olisi kohtuuttoman ankaraa rikoksenteikijää kohtaan hänen olosuhteensa huomioon ottaen, ja jos rangaistuksen tarkoitus voidaan saavuttaa lievemmällä rangaistuksella, kansallinen tuomioistuin saa alentaa rangaistuksen tasoa tämän mukaisesti, jos näin olisi voitu toimia myös puhtaasti kansallisessa tapauksessa.
- (10) Tämä puitepäätös korvaa rikosoikeudellisten tuomioiden kansainvälisestä pätevyydestä 28 päivänä toukokuuta 1970 tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 56 artiklan rikostuomioiden huomioon ottamista koskevat määräykset tämän yleissopimuksen sopimuspuolina olevien jäsenvaltioiden välisissä suhteissa.
- (11) Tässä puitepäätöksessä noudatetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa ja Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 5 artiklassa tarkoitettua toissijaisuusperiaatetta siltä osin kuin tavoitteena on jäsenvaltioiden lakien ja asetusten lähentäminen, jota ei voida riittävästi toteuttaa jäsenvaltioiden yksipuolisoin toimin vaan joka edellyttää yhteistoimintaa Euroopan unionin tasolla. Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä puitepäätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on välttämätöntä tämän tavoitteen saavuttamiseksi.
- (12) Tässä puitepäätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa tunnustettuja ja Euroopan unionin perusoikeuskirjaan kirjattuja periaatteita.
- (13) Tässä puitepäätöksessä otetaan huomioon erilaiset kansalliset ratkaisut ja menettelyt, joita sovelletaan toisessa jäsenvaltiossa annetun aiemman tuomion huomioon ottamiseksi. Sen, että aiempaa tuomiota ei ole mahdollista tarkistaa, ei saisi estää jäsenvaltiota tekemästä tarvittaessa päätöstä, jonka seurauksena kyseisellä aiemmalla tuomiolla on vastaavat oikeusvaikutukset. Tällaisen päätöksen tekemisen edellyttämät menettelyt eivät kuitenkaan saisi niihin tarvittavan ajan ja menettelyjen tai muodollisuuksien osalta tehdä mahdottomaksi sitä, että toisessa jäsenvaltiossa annetulla aiemmalla tuomiolla on vastaavat vaikutukset.
- (14) Puuttuminen tuomioon tai sen täytäntöönpanoon kattaa muun muassa tilanteet, joissa aiemmassa tuomiossa määrätty seuraamus on toisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan sulautettava tai sisällytettävä toiseen seuraamukseen, joka puolestaan on tämän jälkeen tosiasiallisesti pantava täytäntöön, mikäli ensimmäistä tuomiota ei ole jo pantu täytäntöön tai sen täytäntöönpanoa ei ole siirretty toiseen jäsenvaltioon.

ON TEHNYT TÄMÄN PUITEPÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Kohde

1. Tämän puitepäätöksen tarkoituksena on määritellä edellytykset, joiden täytyessä henkilöön kohdistuvassa rikosprosessissa yhdessä jäsenvaltiossa otetaan huomioon samalle henkilölle toisissa jäsenvaltioissa eri tosiseikkojen perusteella annetut aiemmat tuomiot.

2. Tämä puitepäätös ei saa vaikuttaa veloitteeseen kunnioittaa perustamissopimuksen 6 artiklassa vahvistettuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita.

2 artikla

Määritelmät

Tässä puitepäätöksessä tarkoitetaan 'tuomiolla' rikostuomioistuinten lopullista päätöstä henkilön toteamisesta syylliseksi rikokseen.

3 artikla

Toisessa jäsenvaltiossa annetun tuomion huomioon ottaminen uudessa rikosprosessissa

1. Kunkin jäsenvaltion on varmistettava, että henkilöön kohdistuvassa rikosprosessissa samalle henkilölle toisissa jäsenvaltioissa eri tosiseikkojen perusteella annetut aiemmat tuomiot, joista on saatu tietoa keskinäiseen oikeusapuun tai rikosrekisteritietojen vaihtoon sovellettavien sopimusten mukaisesti, otetaan kansallisen lainsäädännön mukaisesti huomioon samassa määrin kuin vastaavat kansalliset tuomiot otetaan huomioon ja että niihin liitetään vastaavat oikeusvaikutukset kuin aiempiin kansallisiin tuomioihin.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan rikosoikeudenkäyntiä edeltävässä vaiheessa, itse rikosoikeudenkäynnin aikana ja tuomion täytäntöönpanovaiheessa erityisesti rikosprosessissa sovellettavien menettelysääntöjen osalta, joihin kuuluvat tutkintavankeutta, rikoksen määrittelyä ja rangaistuksen tyyppiä ja tasoa sekä tuomion täytäntöönpanoa koskevat säännöt.

3. Toisissa jäsenvaltioissa annettujen aiempien tuomioiden huomioon ottamisesta 1 kohdan mukaisesti ei ole seurauksena, että uutta prosessia hoitava jäsenvaltio puuttuisi aiempiin tuomioihin tai niiden täytäntöönpanoon liittyviin päätöksiin taikka kumoaisi tai tarkistaisi niitä.

4. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta 3 kohdan mukaisesti siinä tapauksessa, että jos aiempi tuomio olisi ollut uutta prosessia hoitavan jäsenvaltion antama kansallinen tuomio, aiemman tuomion huomioon ottamisen seurauksena olisi ollut kyseisen jäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaan puututtava aiempiin tuomioihin tai niiden täytäntöönpanoon liittyviin päätöksiin taikka kumottava ne tai tarkistettava niitä.

5. Jos rikos, jota uusi prosessi koskee, oli tehty ennen kuin aiempi tuomio oli määrätty tai pantu täysimääräisesti täytäntöön, 1 ja 2 kohdan seurauksena ei saa olla se, että jäsenvaltiot ovat velvollisia soveltamaan rangaistusten määräämistä koskevia kansallisia sääntöjään, jos niiden soveltaminen sellaisenaan ulkomailla annettuihin tuomioihin rajoittaisi tuomaria tämän määrätessä rangaistuksen uudessa prosessissa.

Jäsenvaltioiden on kuitenkin varmistettava, että niiden tuomioistuimet voivat tällaisissa tapauksissa muulla tavoin ottaa huomioon toisessa jäsenvaltiossa annetut aiemmat tuomiot.

4 artikla

Suhde muihin säädöksiin

Tämä puitepäättös korvaa rikosoikeudellisten tuomioiden kansainvälisestä pätevyydestä 28 päivänä toukokuuta 1970 tehdyn eurooppalaisen yleissopimuksen 56 artiklan määräykset, kun kyse on jäsenvaltioiden välisistä suhteista, sanotun kuitenkin rajoittamatta artiklan soveltamista yleissopimuksen sopimuspuolina olevien jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden välisiin suhteisiin.

5 artikla

Täytäntöönpano

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tämän puitepäätöksen noudattamiseksi tarvittavat toimenpiteet viimeistään 15 päivänä elokuuta 2010.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle kirjallisina ne säännökset, joilla jäsenvaltioiden tästä puitepäätöksestä aiheutuvat velvoitteet saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.

3. Kyseisten tietojen perusteella komissio toimittaa viimeistään 15 päivänä elokuuta 2011 Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen tämän puitepäätöksen soveltamisesta ja esittää tarvittaessa säädösehdotuksia.

6 artikla

Voimaantulo

Tämä puitepäättös tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä 24 päivänä heinäkuuta 2008.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

B. HORTEFEUX